

Asistivna tehnologija

prof. dr. sc. Željka Car

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet elektrotehnike i računarstva

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Working together for a **green**,
competitive and **inclusive** Europe

ATTend
naš način

PODRŠKA OSTVARENJU JEDNAKIH MOGUĆNOSTI U
OBRAZOVANJU ZA UČENIKE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU
ASSISTIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATION

City of Reykjavík

CARNET
znanje povezuje

Laboratorij za asistivne tehnologije i potpomognutu komunikaciju FER-a

- FER-ov znanstveni laboratorij
- dio Centra za umjetnu inteligenciju FER-a
- djeluje u području istraživanja i razvoja tehnoloških rješenja zasnovanih na novim tehnologijama za povećanje digitalne uključenosti

Sadržaj

- Definicija asistivne tehnologije
- Podjela i oblici asistivne tehnologije s obzirom na stupanj podrške i tehnološku izvedbu
- Primjeri niskotehnološke i visokotehnološke asistivne tehnologije
- Općenito o kalibraciji i podešavanju
- Obveze dobavljača opreme na projektu
- Praktični dio: Smjernice za primjenu i prilagodbe asistivne tehnologije potrebama korisnika

Uvodno

Ishodi učenja radionice

- **razumjeti koncept** asistivne tehnologije
- **upoznati načela prilagodbe** asistivne tehnologije potrebama korisnika
- **razumjeti vlastitu ulogu u definiranju potrebe** za asistivnom tehnologijom
- **upoznati osnovne oblike** niskotehnološke i visokotehnološke asistivne tehnologije
- **upoznati kako odabrat primjerenu strategiju** poučavanja u radu s učenicima s teškoćama

Na čemu je naglasak u ovoj prezentaciji?

- na novim i manje poznatim trendovima, rješenjima, proizvodima u području asistivnih tehnologija
- na načelima prilagodbe proizvoda potrebama korisnika
- na smjernicama za upoznavanje s novim proizvodima

kako bi sudionici radionice **dopunili svoja znanja** i bili potaknuti za **samostalni pronalazak ili prilagodbu određenog asistivnog proizvoda** potrebama konkretnih korisnika.

Definicija asistivne tehnologije (AT)

Asistivna tehnologija krovni je naziv za primjenu organiziranog znanja i vještina vezanih za razvoj i primjenu asistivnih proizvoda , uključujući sustave i usluge.

Izvor: *Improving access to assistive technology for everyone, everywhere*. Svjetska zdravstvena organizacija, 2016, <https://www.who.int/publications/i/item/priority-assistive-products-list>

Značaj AT

Omogućava osobama s invaliditetom, starijim osobama i drugima koji imaju različite tjelesne ili kognitivne teškoće da žive neovisno i aktivno sudjeluju u obrazovanju, radu i društvenim aktivnostima

- AT smanjuje potrebu za formalnim zdravstvenim i uslugama podrške
- bez AT osobe s invaliditetom često zapadaju u začarani krug isključenosti, izolacije i siromaštva.

Definicija AT (nastavak)

Asistivni proizvodi održavaju ili poboljšavaju funkcioniranje i neovisnost pojedinca, čime promiču njegovu dobrobit

Općenito, više od 2,5 milijarde ljudi treba jedan ili više asistivnih proizvoda

Projekcije s obzirom na sve starije svjetsko stanovništvo i porast kroničnih bolesti:

- više od 3,5 milijarde ljudi će do 2050. trebati barem jedan asistivni proizvod, pri čemu će mnogi stariji ljudi trebati dva ili više

Izvor: Svjetska zdravstvena organizacija, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/assistive-technology>, 15.3.2023.

Značaj AT (2)

- Pristup AT je ljudsko pravo
- Znanstveni rad koji opisuje kako AT doprinosi ostvarenju većine članaka iz UN-ove Deklaracije o pravima osoba s invaliditetom

Emma M. Smith, et al. Assistive technologies are central to the realization of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, Disability and Rehabilitation. Assistive Technology,
<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/17483107.2022.2099987>

“Svi će vjerojatno trebati koristiti asistivne tehnologije tijekom svojeg života, posebno starenjem.”

(World Health Organization. *Global report on assistive technology – Summary*, 2022)

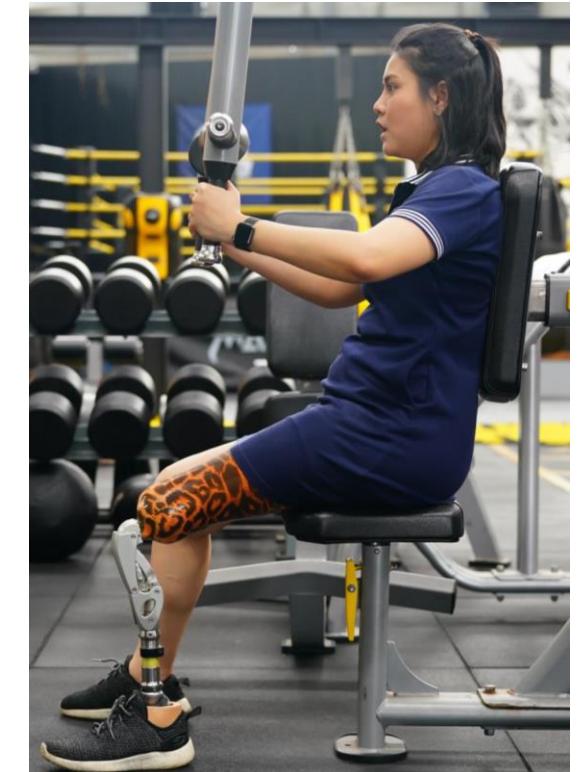

Tehnološki napredak i AT

Kontinuirano mijenjajuće i rastuće područje, posebno u vezi s napretkom digitalne tehnologije i novo-definiranim potrebama korisnika, na primjer starije populacije

- na dio AT pomagala relativno malo utječe tehnološki napredak (npr. štake, ručno pokretana invalidska kolica, itd.)
- drugi AT proizvodi se znatno mijenjaju pod utjecajem tehnoloških inovacija.

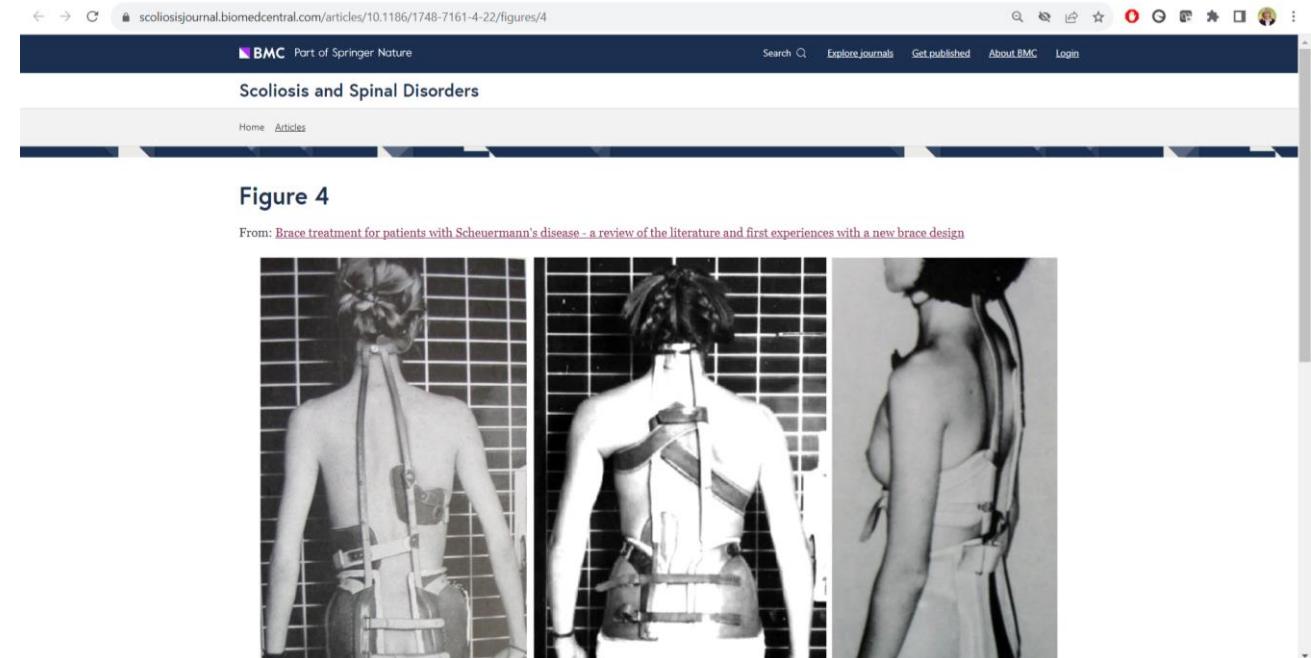

Primjeri

Novi materijali i ergonomija oblika

Nekad:

<https://scoliosisjournal.biomedcentral.com/articles/10.1186/1748-7161-4-22/figures/4>

Danas:

Podjela AT s obzirom na funkcionalnost i podršku korisniku

- za stabilnost, sjedenje i pokretljivost
- opremanje radnog mesta
- komunikacija (usmena i pisana)
- pristup računalu
- prevladavanje teškoća u učenju - čitanje, matematika
- pomagala za vid
- pomagala za sluh
- svakodnevne životne aktivnosti i upravljanje uređajima u okolini
- odmor i rekreacija

Jedno pomagalo može se nalaziti u više kategorija AT sukladno podjeli prema funkcionalnosti i podršci korisniku!

U AT se ubrajaju i uređaji koji primarno nisu namijenjeni osobama s invaliditetom, ali mogu ostvariti funkcije koje AT posjeduje.

Oblici AT

AT proizvodi za zapošljavanje

Prilagođena ili posebno dizajnirana oprema, proizvodi i tehnologija korišteni **za zapošljavanje kako bi se olakšale radne aktivnosti**, na primjer:

- podesivi stolovi, radni stolovi i ormarići za pohranu;
- daljinsko upravljanje ulaskom i izlaskom kroz uredska vrata;
- računalno sklopolje, softver, asistivni pribor i jedinice za upravljanje okolinom usmjereni na
- **olakšavanje radnih zadataka**
upravljanje radnim okruženjem (npr. skeneri, daljinski upravljački sustavi, glasovno upravljeni sustavi, prekidači s vremenskim sklopkama (*timer*)).

Oblici AT

AT proizvodi za komunikaciju

Prilagođena ili posebno dizajnirana oprema, pomagala i uređaji koji pomažu osobama da šalju i primaju informacije

- specijalizirani uređaji za komunikaciju temeljem pogleda ili pokreta glave, uređaji za crtanje ili pisanje, signalizacijski sustavi i posebni računalni softver i sklopoljje
- slušna pomagala
- komunikacijske ploče

Oblici AT

AT proizvodi za obrazovanje

Prilagođena i posebno dizajnirana oprema, pomagala, procesi, metode i uređaji korišteni za **stjecanje znanja i vještina**, kao što su **specijalizirana programska rješenja (softveri)**.

AT proizvodi za kulturu, rekreaciju i sport

Prilagođena ili posebno dizajnirana oprema, proizvodi i uređaji za provođenje i unaprjeđenje **kulturnih, rekreativskih i sportskih aktivnosti**, kao što su **modificirane mobilne naprave za sport, prilagodbe za glazbene i druge umjetničke nastupe**.

Oblici AT

AT proizvodi za osobnu upotrebu u svakodnevnom životu

Prilagođena ili posebno dizajnirana oprema, proizvodi i tehnologije koje
pomažu ljudima u svakodnevnom životu

- protetski i ortopedski uređaji,
- jedinice za upravljanje okolinom usmjerene na **olakšavanje korisnikove kontrole nad unutarnjim prostorom** (skeneri, daljinski upravljeni sustavi, glasovno upravljeni sustavi, prekidači s vremenskom sklopkom).

Oblici AT

AT proizvodi za osobnu unutarnju i vanjsku pokretljivost i prijevoz

Prilagođena ili posebno dizajnirana oprema, proizvodi i uređaji koje **pomažu ljudima da se kreću u zatvorenim i otvorenim prostorima**

- pomagala za hodanje
- invalidska **kolica**, posebna vozila i kombiji, skuteri i uređaji za transport (na primjer dizala za vlakove, ulazak u more itd.).

Podjela i oblici AT s obzirom na stupanj podrške i tehnološku izvedbu

Niskotehnološka

- jednostavna i često jeftina pomagala, nemaju složene mehaničke karakteristike, napravljena od papira, tkanine, drveta, plastike, metala, stakla, najčešće ne zahtijevaju obuku

Srednjetehnološka

- složenije značajke, jednostavna elektronička pomagala, koriste napajanje niskog napona, može zahtijevati određenu obuku, skuplja od niskotehnološke

Podjela i oblici AT (2)

s obzirom na stupanj podrške i tehnološku izvedbu

Visokotehnološka AT

složeni uređaji/oprema koji sadrže elektroničke komponente, često sadrže računalne komponente i zahtijevaju obuku korisnika

- električna invalidska kolica, skuteri, upravljanje vozilom pomoću *joysticka*
- digitalna slušna pomagala
- računala sa specijaliziranim softverom kao što je softver za prepoznavanje glasa ili povećanje, edukaciju, komunikaciju
- složena elektronička pomagala za svakodnevni život

Niskotehnološka AT

Primjeri

- jednostavna, ne-elektronička pomagala i uređaji koji su dizajnirani kako bi pomogli osobama s invaliditetom u obavljanju različitih zadataka i aktivnosti
- ne oslanjaju se na elektroniku ni složene mehanizme, što ih čini pristupačnjima i priuštivima
- korisna u situacijama gdje visokotehnološka rješenja nisu nužna ili izvediva - osiguravaju poršku bez složenosti ili troškova povezanih s visokotehnološkim alternativama
- mogu značajno poboljšati neovisnost i kvalitetu života osoba s invaliditetom, omogućavajući im da lakše i učinkovitije obavljaju svakodnevne zadatke.

Niskotehnološka AT

Hvataljke

Omogućuju dosezanje i hvatanje predmeta.

Mogu se **pričvrstiti** na različite predmete (npr. olovke, četkica za zube) kako bi ih korisnici mogli koristiti.

Niskotehnološka AT

Komunikacijske ploče

Jednostavne ploče s slikama, simbolima ili riječima koje pomažu osobama sa složenim komunikacijskim potrebama u izražavanju svojih želja, osjećaja i potreba.

Niskotehnološka AT

Ortopedska i protetska pomagala

Ortoze, štakе i jednostavni umjetni udovi koji pomažu u održanju pokretljivosti i funkcionalnosti

Niskotehnološka AT

Pomagala za hodanje

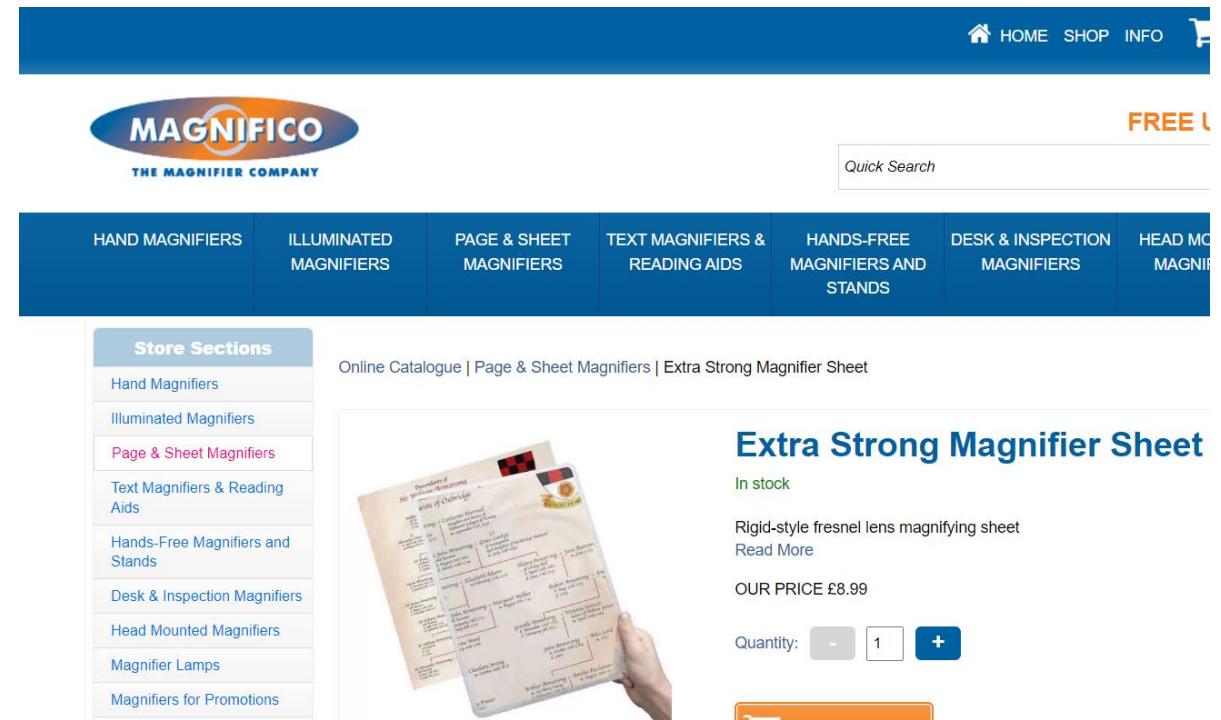
Štake, štapovi i hodalice pružaju podršku i stabilnost osobama s teškoćama u pokretljivosti.

Povećala

Uobičajene lupe ili listovi za povećavanje koji pomažu osobama s oštećenjem vida da čitaju sitni tisk.

Primjer

https://magnifyingglasses.co.uk/acatalog/Magnifying-Sheet-Extra-Strong-HLP_H.html

The screenshot shows the Magnifico website homepage with a navigation bar at the top featuring links for HOME, SHOP, INFO, and a shopping cart icon. The main content area features the Magnifico logo and a menu bar with categories: HAND MAGNIFIERS, ILLUMINATED MAGNIFIERS, PAGE & SHEET MAGNIFIERS, TEXT MAGNIFIERS & READING AIDS, HANDS-FREE MAGNIFIERS AND STANDS, DESK & INSPECTION MAGNIFIERS, and HEAD MOUNTED MAGNIFIERS. A sidebar titled "Store Sections" lists various magnifier types. The central part of the page displays the "Extra Strong Magnifier Sheet" product, which is described as a rigid-style fresnel lens magnifying sheet. It includes a price of £8.99, a quantity selector, and a "Read More" link. A small image shows a hand holding a magnified document.

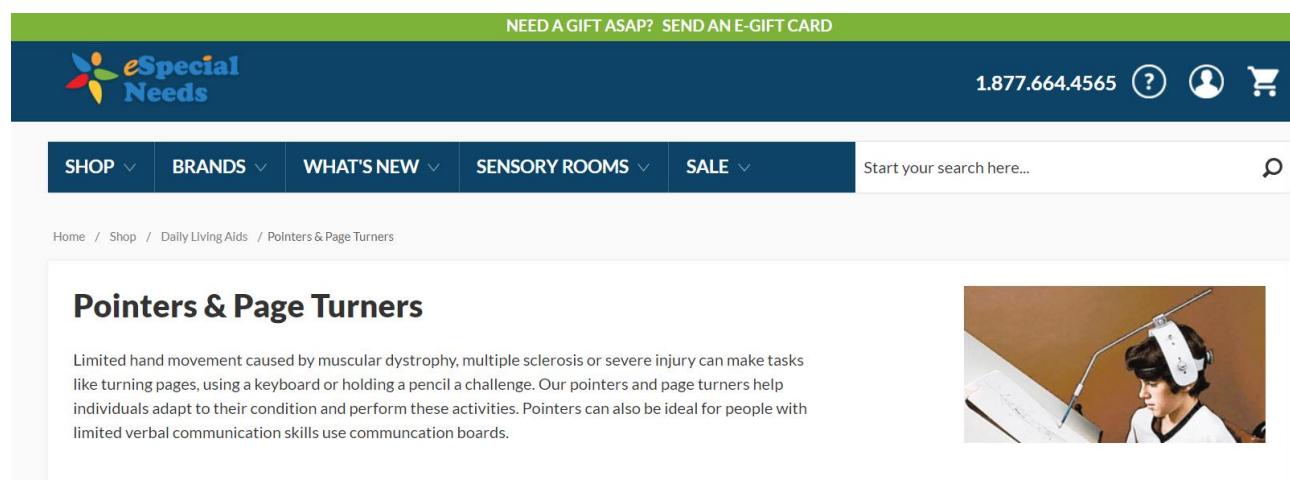
Niskotehnološka AT

Uređaji za okretanje stranica i držači

Uređaji koji pomažu osobama s ograničenom funkcijom ruku u okretanju stranica knjiga ili časopisa.

<https://www.especialneeds.com/shop/daily-living-aids/pointers-page-turners.html>

<https://www.caregiverproducts.com/no-grip-page-turning-aid.html>

NEED A GIFT ASAP? SEND AN E-GIFT CARD

eSpecial
Needs

1.877.664.4565

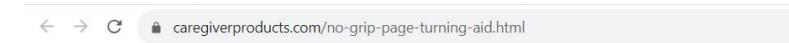
SHOP BRANDS WHAT'S NEW SENSORY ROOMS SALE

Start your search here...

Home / Shop / Daily Living Aids / Pointers & Page Turners

Pointers & Page Turners

Limited hand movement caused by muscular dystrophy, multiple sclerosis or severe injury can make tasks like turning pages, using a keyboard or holding a pencil a challenge. Our pointers and page turners help individuals adapt to their condition and perform these activities. Pointers can also be ideal for people with limited verbal communication skills use communication boards.

← → C caregiverproducts.com/no-grip-page-turning-aid.html

Call Us 601.89

In the Kitchen ▾ Getting Ready ▾ Around the House ▾ On the Move ▾ For Your Comfort ▾

Home | Around the House | Other Assistive Aids | No Grip Page Turning Aid

No Grip Page Turning Aid

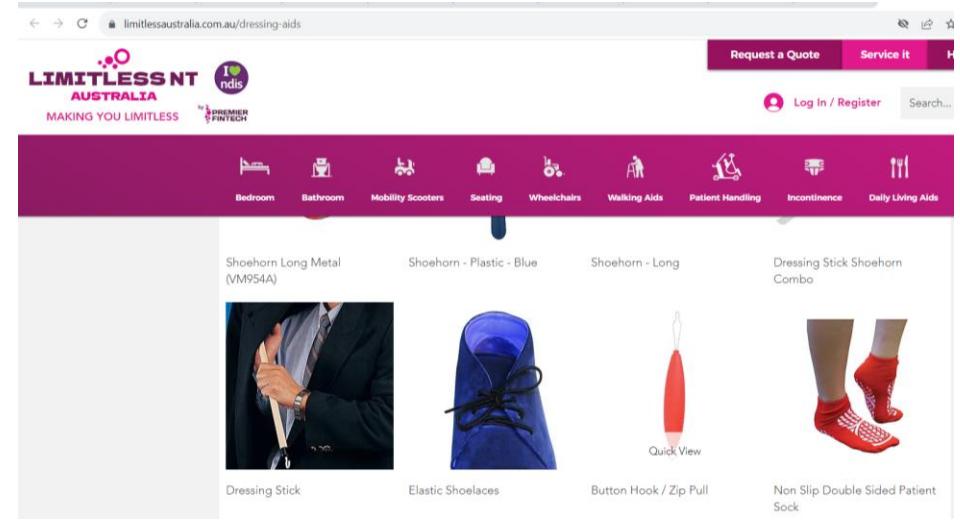
0.0 ★★★★☆
No rating available

Pomagala za oblačenje i obuvanje

Pomažu osobama s invaliditetom u samostalnom oblačenju i obuvanju.

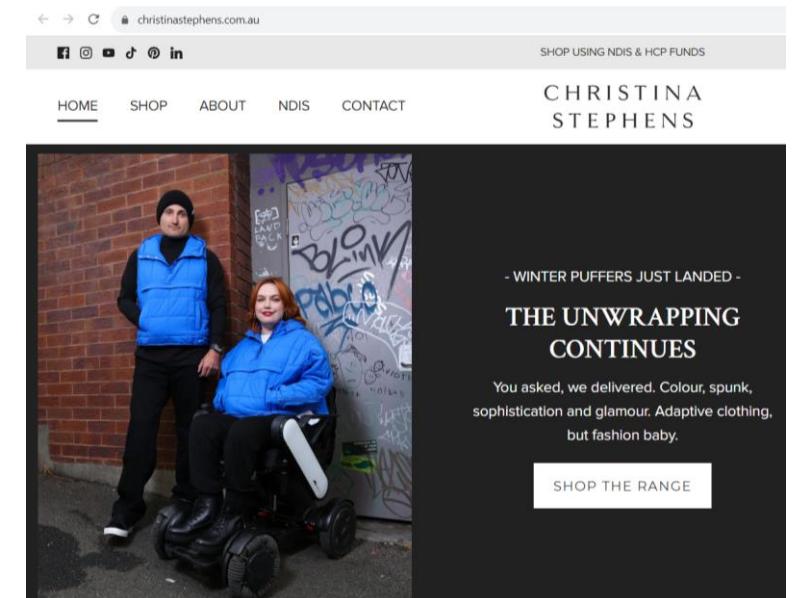
- pomagači za gumbe/zatvarače
- <https://www.limitlessaustralia.com.au/dressing-aids>

Prilagođena odjeća

Odjeća dizajnirana s jednostavnim zakopčavanjem i krojem za lakše samostalno oblačenje

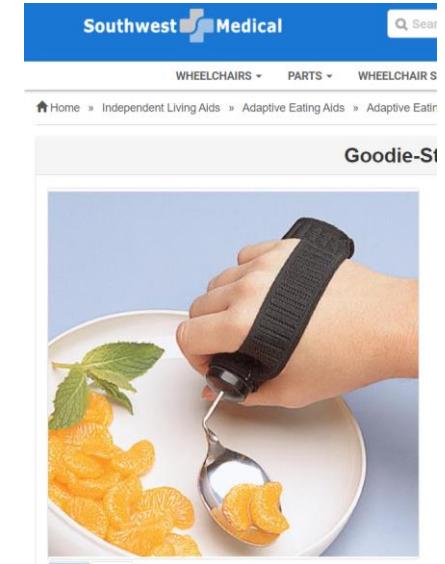
<https://www.christinastephens.com.au/>

Niskotehnološka AT Asistivni pribor za jelo

Pribor za jelo s dodatnom težinom, što može pomoći osobama s tremorom, a određeni pribori imaju posebne držače koji omogućuju samostalno hranjenje.

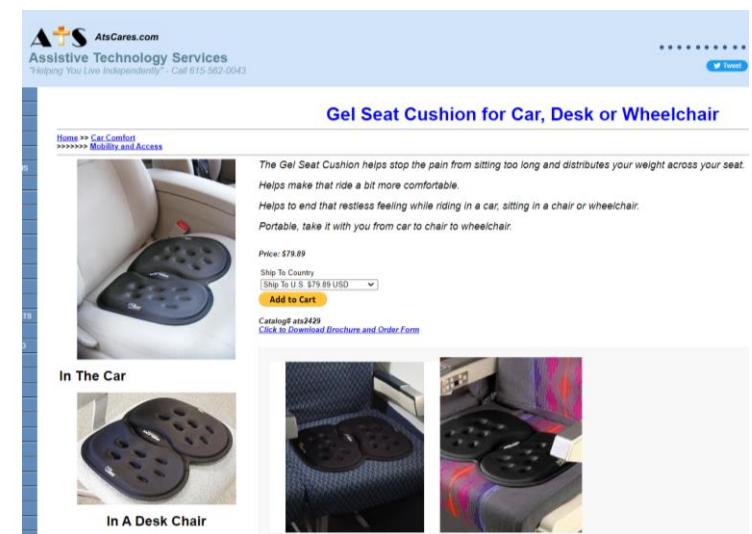
<https://www.southwestmedical.com/Independent-Living-Aids/Adaptive-Eating-Aids/Adaptive-Eating-Utensils/Goodie-Strap-Standard/36p>

Jastuci i potpore za sjedenje

Jastuci dizajnirani za pružanje udobnosti i potpore osobama s bolovima u leđima ili teškoćama pokretljivosti.

<https://www.assistivetechologyservices.com/gelseatcushionforcardeskorwheelchair.html>

The screenshot shows a product page for a "Gel Seat Cushion for Car, Desk or Wheelchair" from AtsCares.com. The page includes a main image of the cushion on a car seat, a smaller image of it on a desk chair, and two additional images showing it being used. The page provides details about the cushion's benefits, its price (\$79.89), and shipping options. It also features a "Add to Cart" button and links to download brochures and order forms.

Niskotehnološka AT Papir s reljefnim linijama

Papir s uzdignutim linijama koje se mogu osjetiti, pomaže osobama s oštećenjem vida u ravnom pisanju.

Oznake na Brailleovom pismu

Pomagala za kreiranje oznaka kako bi se označili predmeti, čineći ih prepoznatljivima osobama s oštećenjem vida.

https://tifloglobus.hr/?page_id=1205#content

- [Web trgovina](#)
- [Pomagala na HZZO doznačku](#)
- [Digitalna i brajična tiskara](#)
- [Brajična tiskara](#)
- [Linije vodilje i orijentacijski plan](#)
- [Informativne ploče](#)
- [Brajično opisovanje](#)
- [Poduka i IT trening](#)
- [Tiflotehnička poduka](#)

Pomoću obilježivača lako ćete obilježiti ili označiti, a kasnije prepoznati željeni predmet, odabrati ispravnu tipku na uređaju, razvrstati odjeću, identificirati pisane dokumente i slično. Pomoću obilježivača možete, također, označiti senzore na upravljačkoj ploči i tako stroj poput perilice, sušilice ili mikrovalne pećnice učiniti upotrebljivim za slijepu i slabovidnu osobu.

Foxy Reader (hrvatski jezik)

Foxy Reader je digitalni obilježivač i čitač naljepnica, digitalnih privjesaka i čitač igračih karata te jednostavan MP3 reproduktor i snimač s govornom funkcijom na hrvatskom jeziku.

Samoljepljivu naljepnicu zalijepite na kutiju s namirnicom, na vrećicu za zamrzivač, na lik, fasciklu s dokumentima i tako dalje, a zatim u Foxy Reader uređaj izgovorite što se tu nalazi. Foxy Reader će snimiti vašu poruku i

Srednjetehnološka AT

Primjeri: ručna invalidska kolica, jednostavniji komunikatori, alternativni miš ili tipkovnica za računalo, elektronička povećala

Visokotehnološka AT

- Pretvarači teksta u govor (*Text to speech*), pretvarači govora u tekst (*Speech to text*)
- Sustavi za upravljanje glasom; Sustavi za upravljanje pogledom
- Posebni računalni uređaji i pripadni softveri za komunikaciju i edukaciju
- Specijalizirani softveri za komunikaciju i edukaciju koji se mogu instalirati na obična računala ili pokretne uređaje (pametni telefoni, tablet uređaji)
- Robotski sustavi (protetika), virtualna i proširena stvarnost
- Sustavi za okolinom podržano samostalno življenje (*Ambient Assisted Living*)

Primjeri visokotehnološke opreme na projektu ATTEND

Tobii + Grid

Elektronička
Brailleva bilježnica

Elektroničko
povećalo

Inovativni primjeri visokotehnološke AT Microsoft, 2019, video-igre pokretane pogledom

<https://blogs.microsoft.com/accessibility/eyes-first-game/>

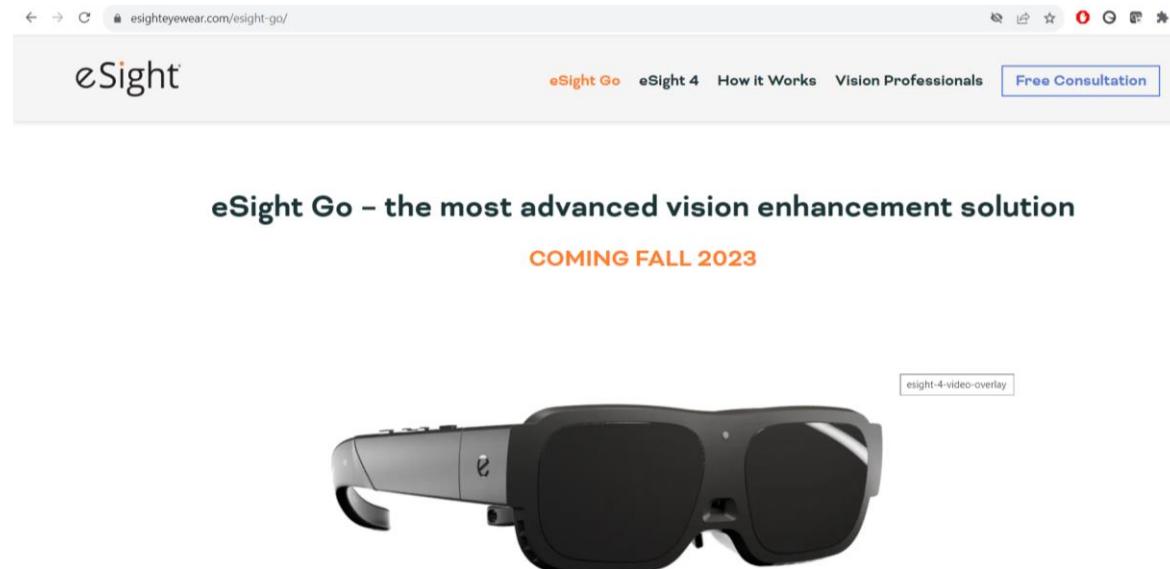
The screenshot displays a Microsoft Edge browser window with the title "Four New Eyes First Games Now Available". The address bar shows the URL: blogs.microsoft.com/accessibility/eyes-first-game/. The page content features four mobile games under the heading "EYES FIRST".

- TILE SLIDE:** A 4x6 grid puzzle game where tiles numbered 1 through 24 must be moved into a specific sequence. The word "TILE SLIDE" is at the bottom.
- MATCH TWO:** A 4x4 grid matching game where pairs of icons must be found. The word "MATCH TWO" is at the bottom.
- MOBILITY:** A game involving a character moving through a grid to reach a goal. The word "MOBILITY" is at the bottom.
- Black and White Game:** A game featuring a black and white color scheme with a character navigating through a grid.

Below the games, the text "Four New Eyes First Games Now Available, Play with Your Eyes!" is displayed, followed by "By Bernice You".

Inovativni primjeri visokotehnološke AT Elektroničke naočale

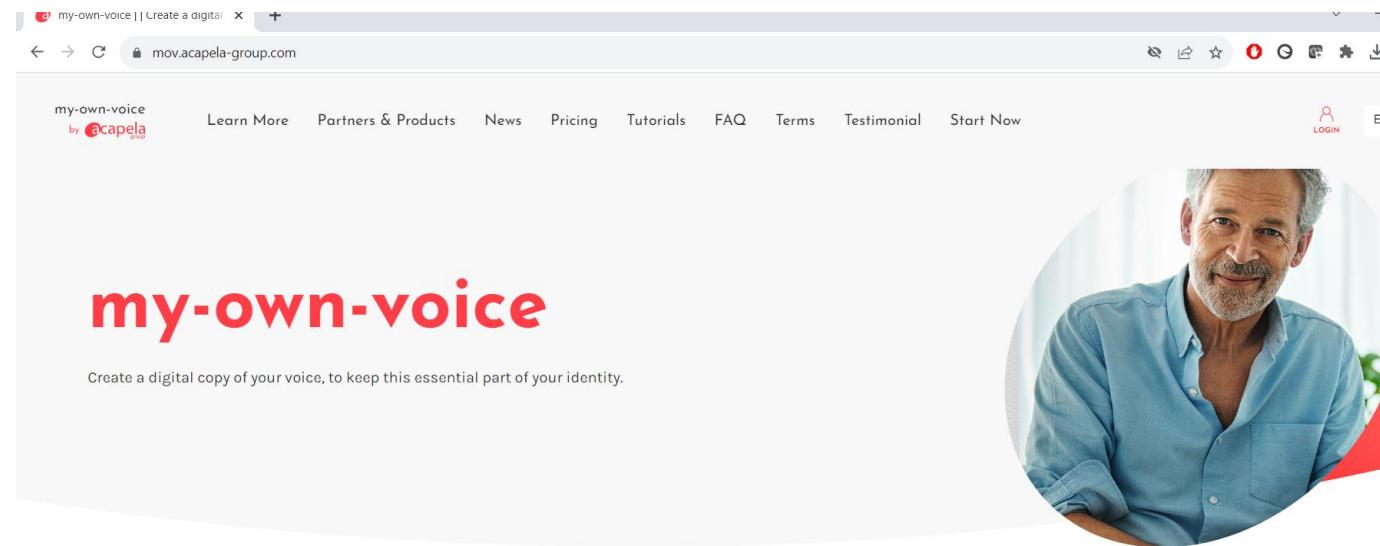
<https://www.esighteyewear.com/esight-go/>

Inovativni primjeri visokotehnološke AT

Kreiranje sintetske verzije korisnikovog glasa

<https://mov.acapela-group.com/>

The screenshot shows a web browser displaying the [my-own-voice](https://mov.acapela-group.com/) website. The page features a large red "my-own-voice" logo. Below it, a sub-headline reads "Create a digital copy of your voice, to keep this essential part of your identity." To the right is a circular portrait of a smiling man with a beard. At the bottom of the page, there's a dark banner with the text "Create your (digital) voice" and "with only 50 sentences, based on neural text to speech".

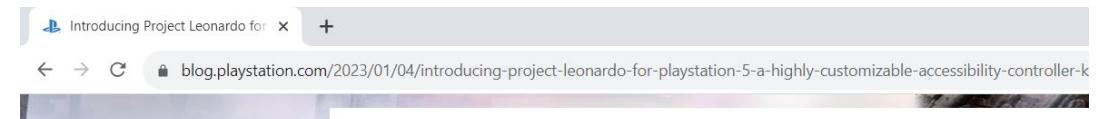
**PRESERVE YOUR OWN VOICE AS
SYNTHETIC VOICE**

Inovativni primjeri visokotehnološke AT

Asistivna igrača konzola za PlayStation

<https://blog.playstation.com/2023/01/04/introducing-project-leonardo-for-playstation-5-a-highly-customizable-accessibility-controller-kit/>

<https://www.bbc.com/news/technology-64176441>

PlayStation.Blog

PS5 PS VR2 PS4 PS Store PS Plus | English ▾

January 4, 2023

Introducing Project Leonardo for PlayStation 5, a highly customizable accessibility controller kit

100 0 769

Obuka i AT

Upute o korištenju proizvoda AT

AT je učinkovita onoliko koliko su obučeni korisnici koji je koriste

Dobavljači opreme dužni su osigurati osnovne upute o radu proizvoda AT

Općeniti oblici uputa

- tiskane
- digitalne (web, aplikacije, datoteke)
- video-upute
- interaktivne upute (upute tijekom rada korisnika s proizvodom)
- Chatbotovi - programi umjetne inteligencije koji su sposobni odgovarati na pitanja korisnika vezana za proizvod ili uslugu te im dati korisne upute za rješavanje problema ili nedoumica.

Korisničke upute za aplikaciju: <https://youtu.be/AOSIccPM2eE>

Korisničke upute za uređaj: <https://youtu.be/Tphyv7nVXxg>

ATTEND - Obaveze dobavljača opreme

Računalna oprema i računalna periferija

pisane upute za osnove korištenja uređaja i pripadajućeg operacijskog sustava, u papirnatom i u digitalnom obliku, na hrvatskom jeziku.

Priručnik za Cboard

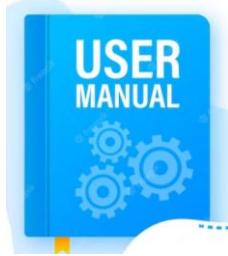
Sadržaj

O Cboardu	1
Karakteristike sistema	1
Instaliranje Cboarda	1
Ažuriranje verzije Cboarda	2
Instaliranje čitača ekranu (Text-to-Speech, TTS)	2
Biranje zadatih postavki TTS-a	2
Pokretanje Cboard aplikacije	3
Registracija novog korisnika	3
Prijava u Cboard	4
Opcije za postavljanje Cboarda	5
Prvo postavljanje/konfiguracija	5
Biranje zadatog TTS-a u postavkama tableta	5
Biranje zadatog jezika za Cboard	6
Postavke govora	6

Ostala oprema

AT za slijepce i slabovidne osobe, (visokotehnološka) oprema za komunikaciju – upute + osnovna edukacija za korištenje opreme koja mora sadržavati

- Osnove korištenja uređaja (uključivanje, isključivanje, zaključavanje)
- Izgled sučelja i snalaženje u sučelju
- Povezivanje uređaja na bežičnu mrežu ako to uređaj zahtijeva
- Upravljanje postavkama
- Upravljanje aplikacijama na uređaju (ako ih sadrži)

Kalibracija i prilagodba AT

Objašnjenje pojma kalibracija

Općenito, označava proces konfiguriranja mjernih uređaja kako bi se njegovi rezultati nalazili unutar prihvatljivog raspona

- hrvatski naziv: umjeravanje mjernih uređaja – redovito se provodi kako bi bili sigurni da su mjere dobivene putem uređaja ispravne (npr. kalibrirana i nekalibrirana vaga u ljekarni)

Kalibriranje asistivne tehnologije – proces konfiguriranja asistivnih proizvoda kako bi se prepoznale granice korisnikovih mogućnosti te kako bi uređaj bio učinkovit i funkcionalan unutar tih granica

Kalibracija opreme

Postupak prilagodbe i precizno podešavanje asistivnih uređaja ili pomagala kako bi se uskladili s konkretnim potrebama i sklonostima pojedinog korisnika.

- podrazumijeva **prilagodbu postavki ili ponašanja uređaja**
- osigurava da AT proizvod optimalno funkcionira za pojedinog korisnika, pružajući mu učinkovito i udobno iskustvo.

Cilj kalibracije AT

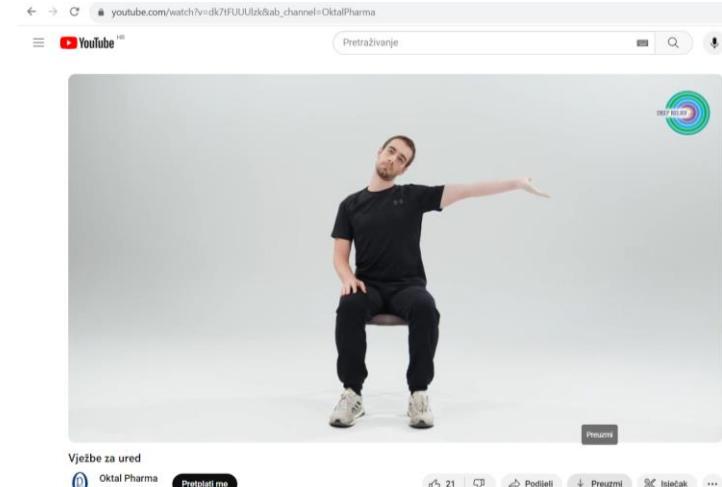
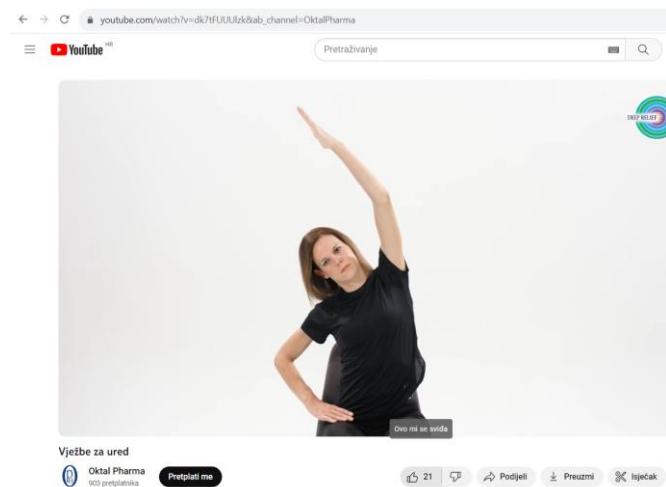
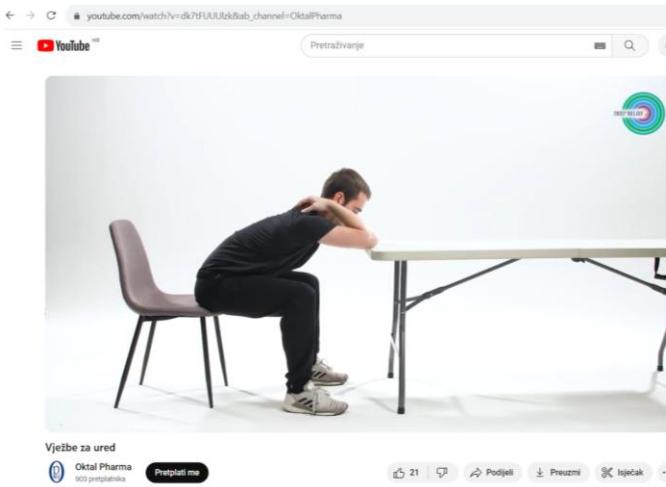
- poboljšati uporabljivost, točnost i zadovoljstvo korisnika

Nema kalibracije bez korisnika!

-- Primjer kalibracije --

Trebate na mjestu na kojem se upravo nalazite provesti vježbe istezanja

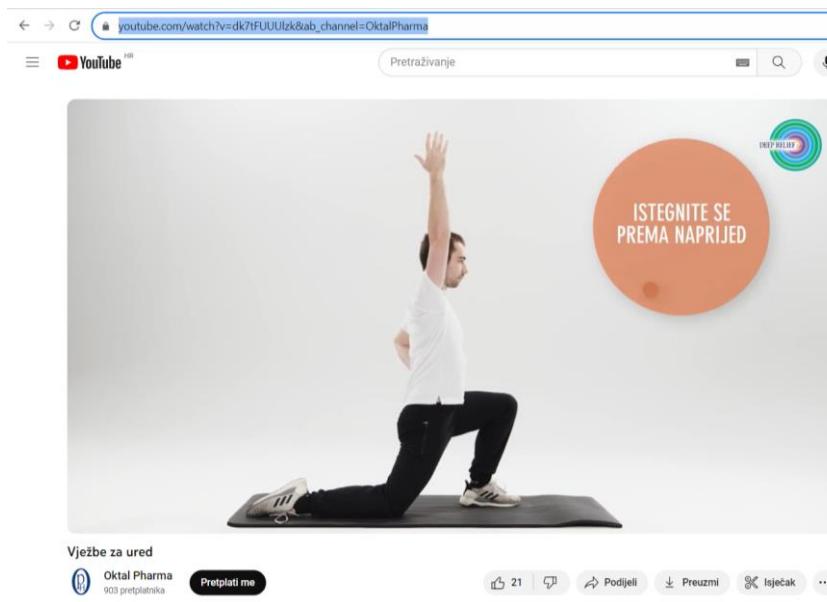
Kalibrirajte potrebnii prostor!

izvor: preslike zaslona, Youtube: **Oktalfarma, Vježbe za ured,**
https://www.youtube.com/watch?v=dk7tFUUUIzk&ab_channel=OktalPhar

-- Pitanje --

Je li Vaš kalibrirani prostor dovoljan za provedbu sljedeće vježbe?

Cilj kalibracije

Na sličan način pri kalibraciji uređaja za pojedinog korisnika unosimo u uređaj podatke o korisnikovim mogućnostima

Neki uređaji imaju ugrađenu samostalnu kalibraciju u kojoj se od korisnika zahtijeva da odrade određene zadatke kako bi uređaj prikupio podatke (npr. sustavi za upravljanje pogledom)

U drugim uređajima kalibracija se izvodi podešavanjem parametara u postavkama

Kalibracija AT

Primjer električnih invalidskih kolica

Kalibracija za pojedinog korisnika uključuje

- prilagodba brzine, osjetljivosti upravljača i reakcije kolica na korisnički unos
- cilj kalibracije: olakšano upravljanje korisniku i kretanje kolica na siguran i udoban način za dotičnog korisnika

Primjer softvera za prepoznavanje govora

Kalibracija uključuje treniranje softvera kako bi bolje razumio specifične obrasce govora i naglaske korisnika.

Prilagodba AT

- engleski nazivi: *adaptation, personalization*

Općenito, označava promjenu ili ažuriranje nekog proizvoda kako bi se njegove korištenje poboljšalo ili učinilo funkcionalnijim

- proces modifikacije ili prilagođavanja proizvoda AT kako bi se bolje prilagodio potrebama i sposobnostima korisnika
- potrebe i sposobnosti pojedinaca se razlikuju
- prilagodbom se želi postići da AT učinkovito rješavaju specifične izazove s kojima se svaki korisnik suočava.

Cilj prilagodbe AT

Poboljšati pristupačnost, uporabljivost i opću funkcionalnost

Prilagodba konkretnom korisniku!

Prilagodba svakom korisniku!

- izazov ako isti uređaj koristi više korisnika – dobra rješenja imaju mogućnost pamćenja/pohrane postavki

(analogija sa sjedalima u novijim modelima automobila
koja mogu zapamtiti postavke nekoliko vozača)

Prilagodba AT (2)

Prilagodba u asistivnoj tehnologiji može uključivati

- promjene korisničkog sučelja
- prilagodbu mehanizama kontrole
- integraciju dodatnih značajki ili čak stvaranje potpuno novih rješenja prilagođenih jedinstvenim zahtjevima svake osobe.

-- Primjer prilagodbe --

Je li Vam ovaj slajd čitak?

-- Primjer prilagodbe --

Je li Vam ovaj slajd čitak?

Smjernice za kalibraciju i prilagodbu (K/P)

1. Personalizacija

- korisnički usmjereni pristup
- temeljena na željama, sposobnostima i potrebama pojedinog korisnika.
- korisnik uključen u procese K/P i daje povratne informacije

Smjernice za kalibraciju i prilagodbu (2)

2. Uporabljivost

- kalibrirani i prilagođeni proizvod AT treba biti pristupačan za korisnika – omogućiti mu lakše obavljanje zadataka, biti usklađen s korisnikovim sposobnostima i poboljšati njegovo korisničko iskustvo

3. Fleksibilnost

- potrebe i želje korisnika mogu se mijenjati, pa AT treba omogućiti kontinuirano prilagođavanje

Smjernice za kalibraciju i prilagodbu (3)

4. Jednostavnost interakcije

- kalibrirana i prilagođena AT treba biti jednostavna za upravljanje i interakciju, smanjujući napor koji je korisniku potreban kako bi je učinkovito koristio.

5. Sigurnost i udobnost

- analizirati koliko dugo će korisnik koristiti proizvod AT, u kojim položajima, u kojim okruženjima

Smjernice za kalibraciju i prilagodbu (4)

6. Podrška i prilagodba korisnika na nove postavke AT

- korisnicima može trebati više vremena da se upoznaju s kalibriranim postavkama
- treba osigurati podršku korisnicima da se učinkovito prilagode promjenama

7. Dokumentiranje kalibriranih postavki

- korisno zbog budućih potencijalnih prilagodbi i/ili praćenja iskustva korisnika

Smjernice za kalibraciju i prilagodbu (5)

8. Multidisciplinarna suradnja

- uključiti medicinske, rehabilitacijske i tehničke stručnjake te osobe koje neposredno pružaju podršku korisniku

9. Etički aspekti

- razmotriti potencijalne etičke implikacije (privatnost korisnika i sigurnost podataka ako tehnologija prikuplja i koristi osobne podatke tijekom procesa kalibracije i prilagodbe)

Za one koji žele znati više...

Preporuka za javno dostupni članak o mogućnostima i izazovima prilagodbe asistivne tehnologije s primjerima

https://www.researchgate.net/publication/353230723_Unpacking_the_Challenges_and_Future_of_Assistive_Technology_Adaptation_by_Occupational_Therapists

Unpacking the Challenges and Future of Assistive Technology Adaptation by Occupational Therapists

Conference Paper · July 2021

DOI: 10.1145/3464385.3464715

CITATIONS

7

READS

316

2 authors, including:

Leila Aflatoony
Georgia Institute of Technology

28 PUBLICATIONS 156 CITATIONS

SEE PROFILE

Praktični dio

Načela primjene i prilagodbe asistivne tehnologije potrebama korisnika

Opis rada

- Podjela u grupe
- Praktični zadatak
- Prezentiranje rješenja tima uz raspravu

Umjesto zaključka...

**“Let’s go invent
tomorrow instead of
worrying about what
happened yesterday.”**

– Steve Jobs

**“Technology is best
when it brings people
together.”**

– Matt Mullenweg

Working together for a **green**,
competitive and **inclusive** Europe

ATTend

naš način

PODRŠKA OSTVARENJU JEDNAKIH MOGUĆNOSTI U
OBRAZOVANJU ZA UČENIKE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

ASSISTIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATION

City of Reykjavík

CARNET
znanje povezuje